

עין משפט
נר מצוה

קח א ב מיי' פ"ב מה'ל' אשות הלו' ם ונכר' אלפס יצמות מו': קבג א מיי' פ"ד מה'ל' מעשר הלו'ת והלו'':

קי ד מיי' פ"ב מה'ל' אשות והלו'ין והלו'ה סמג עשין לא טושי'ע הא"ש ס"י קטא ספ"י י' ונכר' אלפס שסן]: קיא ה מיי' שם הלו'א וע' נהשנות ונמ"מ ונל"מ סמג שם טושי"ע שם וס"י קעג ספ"י י':

קב ו מיי' (הל') שם וע' נהגיל' וסמג שם טושי"ע שם ס"י קטא ספ"י י' ונכר' אלפס שסן]: קיג ד מיי' שם והלו'ין שסן] וספ"י טושי"ע י':

קיד ח מיי' נמ"י פ"ב מה'ל' אשות הל' כ"א:

תום' הרא"ש

הלכה כדברי כולם להחמיר. מספק פוסק כחומרי דמר וכחומרי דמר כדפרושיש בפרק בנות כותים: איזהו חצר צורית. קטשה ר"ת מהך מתני' מרי' ינא דאמר בפ' השוכר א' הפולסים אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית. ותיריך דחצר קובעת מדרבנן אבל מדראורייתא עד שיראה פני הבית: בת עשרים שנה כו'. יביאו ראה פ"י קרובי האשה ואי גרסינן תביא פ"י היא עצמה ואי גרסינן וביא וביא ראה פ"י הבעל אם רוצה לישא אמה או אחותה וביא שזאת היא אילנות והיו קידושיה קידושי טעות: שנה האמורה בקדשי'. בפ"י דבוכים איכא למ"ד שעות פוסלות בקדשים דרדשי שה תמים זכר בן שנה יהיה שיהו כל היותיו חם וכן שנה ופריך מיב מידי דבשעת שחיטה בן שנה בקבלה והולכה בן שתי שנים. אמר רבא זאת אמרת ששעות פוסלות בקדשי' והשתא מעת לעת של קדשים אינו שיהו לאתרוס דלא בעינן כהן מעת לעת בשעות כדפי' לעיל גבי ל' יום איכא בינייהו ושהו נמי דבתי ערי חומה משמע נמי בפ' בנרא דערבי' דבעי' מעת לעת א' לשעות דרדשי החם עד תום שנת ממוכר שנה שלו ולא שנת של מנין עולם ודער דרשי מימים דבעי' מעת לעת. והקשה ר"מ פתא איצטריך האי קרא גבי קדשים מהחורא קרא דרדשי בוכות' בן שנה יהיה דשעות פוסלות דמינין דלשבתו מנין דאי מניין למנין עולם לא משכחת לה דבשחיטה היה בן שנה ובוריאה היה בן שתיים שאם שחטו סמוך לבין השחיטה ודורקו בלילה חיפוק לי' משום פסול לילה. ואם ודוק למחר חיפוק לי' משום לן. ותיריך דאיצטריך ההוא קרא לאשמעינן דפסול משום עברה ומנא ראם עלה ירד כדאמרין (פ' בתרא דבוכים גבי בני יונה שעבר זמנן שאם עלו ירדו. וסד"א כיון דבשעת שחיטה היה בן שנה ודורק לא ירד קמ"ל קרא כיון דבשעת שחיטה הקבלה היה יותר מבן שנה אם עלה ירד. ונ"ל דאי לא ידיענן מהכא דבתי שנה ידידה אוליין לא הוה דרשינן מיהיה דשעות פוסלות וכן גבי בתי ערי חומה איכא תרי קראי שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם. והימיה חיפוק לי' מדראמרה תורה להקריב בראש השנה לחמירי אלאמא בתי שנה אוליין דאי לשנת מנין עולם הרי"ל בן שתי שנים שכבר נולד ד' ימים לפני ראש השנה דאם לא בן

מו:

הלכה כדברי בולין א־החמיר. מספק פוסק כמר לחומרא וכמר לחומרא כדפרישי' כפרק בנות כותים (לעיל דף נ"ו):
איזהו חצר (צורית) ב'. קשה לר"ת דכפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פח). א"ר ינאי אין הטבל חייב צמעשר עד שיראה

פני הבית ותירך דמדרבנן חלר קובעת למעשר ומדאורייתא צעין רלאית פני הבית: **בת** עשרים ב' יביאו ראייה. פירוש קרובי האשה ואי גרסינן תביא היינו היא עצמה ואי גרסינן יצא קאי אצלם שיצא ראה שזו היא אילנות והוו קדושי טעות אם רוצה לישא אחותה:

דברי ב"ה. תימה דצ"י הערל חלב מצב י"צ שנה עד י"ח שנה ונולדו צו סימני סריס אמאי צניק דברי ב"ה דלאמר כ' שנה ונקט דברי ב"ש ואפי' לר' אליעזר הזכר כדברי ב"ה והסם איירי זוכר וי"ל דהסם נקט כרבי שהורה צסמון עד י"ח:

עד רוב שנותיו. ומכאן ואילך גדול הוא והוי דלאי סריס: **זימנין דאתו מחמת בו**. יש ספרים דגרסי' זימנין דנתנן:

[ע' מוס' ב"ב קט: ד"ה הכי גרס ר"ת]: **בולין** מעת אעת. כפרק שני דזבחים (דף כה): אמר דשעות פוסלות צקדשים וכן צבתי ערי חומה כדמשמע (פ"ב דזבחים) ולא דמי לאחייני כדאמרין דלא צעין צהן מעת לעת לשעות כדפרישית לעיל (דף מד): גבי ל' יום איכא צינייהו: [ועי' תוספות ערכין לא. ד"ה מיוס]:

וצנציעית

שתי שערות יביאו ראה שהוא **בן עשרים** שנה והוא סריס לא חולין ולא מיבם אלו דברי בית הלל בית שמאי אומרים זה וזה (בן שמונה עשרה ר' אליעזר אומר הזכר כדברי בית הלל והנקבה כדברי בית שמאי שהאשה ממהרת לבא לפני האיש: **גמ'** ורמינהו (אחד לי בן תשע שנים ויום אחד ואחד לי בן עשרים שלא הביא שתי שערות (אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב ה"הוא שגולדו בו סימני סריס אמר רבא דיקא גמי דקתני והוא סריס ש"מ וכי לא גולדו לו סימני סריס עד כמה (ט' תני ר' חייא יעד רוב שנותיו כי אתו לקמיה דרבי (חייא אי כחיש אמר להו אבריוה אי בריא אמר להו אכבשוה דהני סימנים זימנין דאתו מחמת כחישותא זימנין דאתו מחמת בריאותא (אמר רב הלכתא כבולי פרקא מעת לעת ועולא אמר דתנן תנן ודלא תנן לא תנן בשלמא לעולא היינו דקתני הכא יום אחד והכא לא קתני אלא לרב ליתני ועוד תני רבי יוסי בן כיפר אומר משום רבי אליעזר **ישנת** עשרים שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא בשנת עשרים לכל דבריה וכן הורה רבי בלוד שנת שמנה עשרה שיצאו ממנה שלשים יום הרי היא בשנת שמנה עשרה לכל דבריה בשלמא דרבי ודרבי יוסי בן כיפר לא קשיא הא כבית שמאי הא כבית הילל אלא לרב קשיא תנאי היא דתניא (שהנה האמורה בקדשים שנה האמורה בבתי ערי חומה שתי שנים שבשדה אחוזה שש שנים שבעבר עברי וכן שבבן ושבתת כולן מעת לעת שנה האמורה בקדשים מנא לן (אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא יבבש בן שנתו שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם שנה האמורה בבתי ערי חומה מגלן אמר קרא **עד** תום שנת ממכרו ממכרו שלו ולא שנת של מנין עולם שתי שנים שבשדה אחוזה מגלן אמר קרא **במספר** שני

לקי וצשרו מחליק: **כי אסו לקמיה דר' חייא**. בן עשרים שנה שלא הביא: **בנוליה פרקא מעס לעס**. חשבינן לה שנה ולא צתר מנין עולם שיהא יוס אחד של שנת עשרים חשוב שנה דלאק על גב דלא תנן צמתמנין בן עשרים שנה ויוס אחד כמאן דתנן יוס אחד דמי וצריך להשלים את כולה: **דסנן סנן**. היכא דתנן יוס אחד כגון צת שלש שנים ויוס אחד וכולהי דמתני' צר מסיפא דקתני צת עשרים שלא הביאה שמי שערות דהסת לא צעין עשרים שלמים אלא משנכנס יוס אחד צשנת עשרים: **צשלמא דרבי ודר' יוסי בן כיפר לא קשיין**. אהדדי למהוי מתני' משצשאת דמר כז"ש ודמר כז"ה דמתני': **צקדשים**. היכא דכתיב כבש בן שנתו **מער** **לעת**. מיוס ליוס ולא אמרינן למנין עולם שחכלה שנתו ערצ ר"ה: **צצנן וצצנצס**. קסצר היינו בן עשרים שנה וצת עשרים שנה דמתני'. אלמא מעת לעת צעין אליצא דהאי תנא והקן דלעיל סצרי לה כעולא: **צשי שנים צצשדה אחווס**. המוכר שדה אחוזה לחצירו אינו מותר לגואלה צפחות משמי שנים [ערכין טז]: שיאלכלה לוקח שמי שנים דכתיב (ויקרא כה) צצמספר שני תצואות ימכר לך ומכאן ואילך אם צא לגאול גואל ומחשב לו פירות של שמי שנים לפי חשבון הדמים שמוכרה לו לפי שנים הצאים עד היובל שהלוקח שדה מחצירו יודע שיחצירו לו ציוצל ואם היו עד היובל עשר שנים ומוכרה לו צעשרה ליטרין נמלא קונה פירות של כל שנה צליטרא:

יוצא דופן פרק חמישי נדה

הקף. מלמטה הוא על צית הרחם כמין תפוח גצוה כדמפרש לקמן: **נמלענה**. צדדין: **להחמיר**. איזה מאלו שתציא שוב אין אציה מפר נדריה דמחוקינן לה צצוגרת נתקשקשו ואע"ג דלא הכסיף הכסיף אע"ג דלא התקשקשו וכן כולם. אית דאמרי להחמיר אינה ממאנת משעה שנראה צה אחד מן הסימנין הללו ואינה חולצת עד שיהו כולם ולא מילתא היא דאפילו לא הביאה אחד מהן גדולה היא ואינה ממאנת וחולצת שהרי כל הסימנים הללו צצגורות נאמרו ומימי נעורות היא גדולה למיאון ולחליצה שהרי הביאה שמי שערות. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר הביאה אחד מן הסימנים הללו ואפילו הקודם שצובלן ולא הביאה את כולן צוגרת ואינה צוגרת ואם קבל אציה צה קדושין וקדשה היא את עצמה לאחר צריכה גט משייהס דליון שהביאה אחד מן הסימנין הללו יצתה לה צצמקצת מרשות אציה דאיכא למימר צוגרת הויא ואין כח צקדושי אציה להפקיע קדושין שלה וגם צה אין כח להפקיע קדושי אציה עד שצביא את כולם: **צחיצס צמעשר**. שקובעת תצואה למעשר דקרי' חלר קובעת צצמקצת ציצה (דף לד.): **צאחד פותח ואחד נועל** שאין השומר קצוע קפותם ונלעול אלא זה פותח וזה נועל לאו צת שימור היא ופטורה דלאו שמה חלר: **כל שצנכסין לה כו' פטורה**. ואע"ג דאין אדם צוש לאכול צתוכה: **כדברי כולן להחמיר**. דאס יש צה אחד מכל אלו חייצת אס יש שס שומר חייצת כר' (ה) ישמחר אע"ג דאחד פותח ואחד נועל ואי ליכא פותח ונועל חייצת כר"ע ואע"ג דליכא שומר ואי אין אדם צוש לאכול צתוכה חייצת ואע"ג דליכא שומר ואיכא פותח ונועל ואס אמר לו מה אתה מצקס חייצת ואפי' לית צה חד מכל הני. ל"א הלכה כדברי כולן להחמיר כיון שאין אדם צוש לאכול צתוכה קובעת למעשר שאין אוכלין מפירות הנכנסים לה עד שימעשרו ולהפריש מהן על טעל אחר אסור עד שיהיה לה שומר קצוע: **צמתני' לא חולצס ולא מסיצמס**. ונשאת לכל (ה) שתרצה דרצחנאנא פטרה דכתיב (דברים כה) והיה הצכור אשר תלד פרט לאילנותי שאינה יולדת (ויצמות יב.): **צסריס**. לאו צר חליצה הוא דכתיב (דברים כה) להקיס לאחיו שס צישראל והאי לאו צר הכי הוא: ה"ג יציאו ראיס שהוא בן עשריס. קרובי האשה יציאו ראיס:

גמ' ורמינהו אחד לו בן **פסע שנים וכו'**. שניהס דין אחד להס וציאתו כמאמר צגדול כדאמרין לעיל [מא]. אלמא קטן הוא וציציא אמתוני: **אמר רב שמואל** מתני' כגון שגולדו בו סימני סריס המפורשים צהערלס כל שאין צשרו מוציא הצל כשהוא רוחק ושערו צשרו הציא למנדק אי משוס קטעת אי משוס סריקות (ביבמות יג). אצרייה. האכילתיו והסקוהו עד שיהא כריא וסנן (סס). דלמא ממתמ כריאולא תצרו להו (רשב"ס ב"ב סס). מהמחר כחישוהא. שהצער מוחס צצצכו (סס). שנה האמורה בקדשים. כגון כצשים בני שנה [ערכין יח]. שבשדה אחוזה. שהמוכר שדה אחוזה אינו רשאי לגאול עד שתאס צ' שנים ציד הלוקח, דכתיב צצמספר שני תצואות ימכר לך, ומיעוטי שנים שמים (סס). וכן שבבן ושבבת. שנים האמורים צבן וצבת (סס). מעת לעת. חותו יוס וצאתה שעה לשנה צצאלה, ולא חולצן בת מנין עולם דצי מצי מציני תחשוב ליה שחא (סס).

מסורת הש"ס

(א) ולימא צמספסחא], (ב) וגי' ריי' ורל"ש להחמיר ר' יוחנן וסבי אמרי הלכה כדברי סולן להחמיר], (ג) מעשרות פ"ג מ"ה, (ד) [העניין יראה דטעות הוא מלת צורית וגם צתשמי' ליתא], (ה) [צתשמיס חותא ר' ישמעאל אמר חלר חלויות ור'], (ו) [מעשרות פ"ג מ"ה], (ז) גי' ריי' ורל"ש להחמיר ר' יוחנן וסבי אמרי הלכה כדברי סולן להחמיר], (ח) יצמות פ. ודף א], (ט) [יצמות פ. יז. ב"ב קטא], (י) [בסדר המשנה צנין], (כ) [יצמות יז.], (ל) וי"ל מוס' ב"ב קטא:], (מ) [נפ' מוס' יצמות פ. ד"ה עד שיהא], (נ) [יצמות פ. איתא לקמיה דרבנא], (ס) [ערכין יח:], (ע) [תוספתא דפרה סוף פ"א ערכין יח: כל הענין], (פ) [צביות ס.], (צ) [נ"ל אחר ד"ה ה"ג], (ק) [יצמות פ.], (ר) [נ"ל ב"ב צתרא ערכין דף לא.],

תורה אור השלם

1. ובמלאות ימי טוֹהַרָה לָבֵן או לַבֵּת הַבְּיֵאִי בְּבֶשֶׁת בִּן שָׁנָתוֹ לַעֲלֶה וְבֵן יוֹנָה או רַחֵל לְקִשְׁוֹתָ אֶל פְּתָח אֶחָל מוֹעֵד אֶל הַבִּדְיָק:

2. וְאִישׁ בִּי יִמְכֹּר בִּיתוֹ מוֹשֵׁב עִיר דּוֹמֶה וְהָיְתָה אֶגְלוֹתָיו עַד חֹם שְׁנַת מִקְרָבוֹ יָמִים תְּהִיָּה אֶגְלוֹתוֹ:

3. וְיִקְרָא כֹה כֵס בַּמִּסְפָּר שְׁנֵים אֶחָד הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתָךְ בַּמִּסְפָּר שְׁנֵי תְּבוּאוֹת יִקְרָר לָךְ:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כדברי סולן וכו' חייבת כ"י שמועין אע"ג וכו' ודאמר וכו' ואם אומרין לו מה אמה: (ב) ד"ה לא חולצת וכו' לכל מי שתרצה:

מוסף רש"י

יביאו ראייה. אס כ"ד מציינין את היבמה תלחק וליבס' יציאו קרובי היבמה וליא שהוא בן עשרים. ויחפטר גלל חלילה ויוסס, והוא סריס. כלומר וטלדו צו סימני סריס, והכי מפרש גמיה [לסנן גמ'] דאי לא נולדו לו סימני סריס אמרינן האי דלא מיימי משוס קטעת הוא, ותמוקין ליה קטען עד רוב שנותיו [ביבמות ג]. אחד לי בן תשע שנים וכו'. שנים שוים דכל כמה דלא מיימי שערות קטן הוא [ביבמות יג]. והוא שגולדו בו סימני סריס. הא דקמי דחשבינן ליה כגדול, כגון שגולדו לו סימני סריס, דמוכסא מילתא דהאי דלא מיימי משוס דסריס חוץ, אצל כל כמה דלא חוקין ציה סימני סריס תלסין ציה קטעות ומייסין דלמא חלו (סס) סימני סריס, סימנים המפורשים ציבמות (פ') דליון דאיכא תרמי חשבינן ליה כגדול, אצל בן עשרים שלא הביא שמי שערות ואין צו סימני סריס חשבינן ליה כקטן עד רוב שנותיו כדמפרש ואלו, ואי טלדו בו סימני סריס מקמי דליהוי בן עשרים ושערות נמי לא חיימי, אחתי לא סמרינן למחשביה סריס עד דליהוי בן עשרים ויהא צו סימני סריס, דאיכא תרמי (רשב"ס ב"ב קטא). וכו' לא נולדו לו סימני סריס. ושערות נמי לא הביא, עד כמה. מחוקיו קטען (סס). עד רוב שנותיו. ל"ו שנים שני רוב שנותיו. דכתיב (תהלים א) ימי שנותי צסס שנים שנה (סס). כי אחי

^[1] ונדאיתא צרי' (דף י"ד ע"ג) ע"ש

^[2] הו"ל מחוסר זמן. וי"ל דאפי' אוליין בתי שנות עולם לא מניין ליה שנה (א) אלא משעת הרצאה ואם נולד ד' ימים לפני ראש השנה מתחלת שנתו בראש השנה: